

Tehtäväpaketti 2

Avainaiheet: Kvanttimekaaninen molekyyli malli, orbitaalit. **Claydenin kappale:** 4.

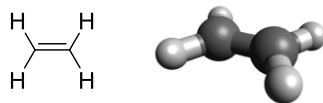
1. Heliumdimeeri He_2 ei ole pysyvä rakenne, mutta kationi He_2^+ on, miksi? Täytä alla oleva orbitaalivuorovaikutuskaavio, täytä muodostuvat molekyyliorbitaalit elektroneilla ja katso mihin se johtaa. [Kiinnitä huomiota vaiheeseen ja orbitaalin muotoon]

2. Litiumhydridi LiH on valkoinen jauhe, jota käytetään laboratoriossa emäksenä.
- Mikä on litiumin elektronirakenne?
  - Täytä alla oleva vedyn ja litiumin orbitaalivuorovaikutuskaavio. [Muodosta saman ja eri vaiheen kombinaatiot, huomaa, että vedyn atomiorbitaali on matalammalla energiassa]
  - Piirrä hahmotelmat hajottavan ja sitovan orbitaalin muodoille. [Kiinnitä huomiota vaiheeseen]
  - Orbitaalivuorovaikutusdiagrammin perusteella, onko litiumhydridin vety positiivisesti vai negatiivisesti varautunut?

3. Rakennetaan eteenille valenssisidoskuvaus.

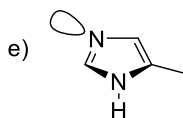
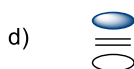
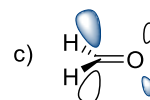
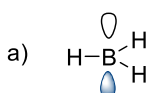

eteeni

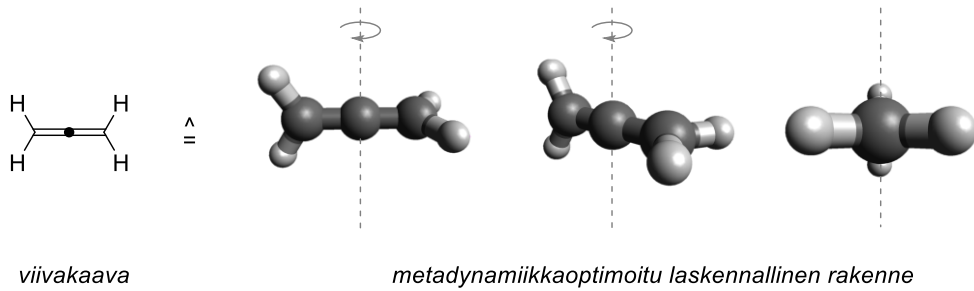
- Muodosta hiilen kahdesta 2p orbitaalista ja yhdestä 2s orbitaalista sp^2 -hybridiorbitaalit. Piirrä muodostuva orbitaalirakenne hiiliatomin ympärille. [Kiinnitä huomiota orbitaalien suuntiin ja vaiheisiin]
- Piirrä kaksi a) kohdan hiiltä niin, että kahden sp^2 -hybridiorbitaalin vuorovaikutuksesta hiilten välille muodostuu σ -sidos. Merkitse σ -sidos piirroksen.
- Täydennä b)-kohdan piirrokseen kahden p-orbitaalin vuorovaikutuksesta syntyvä π -sidos. Merkitse π -sidos piirroksen. [Kiinnitä huomiota orbitaalien suuntiin ja vaiheisiin]
- Täydennä c)-kohdan piirrosta niin, että jäljelle jäävät sp^2 -hybridiorbitaalit vuorovaikuttavat vetyjen 1s-orbitaalien kanssa muodostaen σ -sidokset. Merkitse σ -sidokset piirrokseen.

4. Orgaaninen kemia voidaan esittää *kuuden kanonisen orbitaalien avulla*. Kanonisten orbitaalien tunnistaminen helpottaa viivakaavojen muuttamista orbitaaliesityksiksi.

- Luokittele seuraavat orbitaalit kanonisiin σ , σ^* , π , π^* , p tai n -tyyppisiin ja perustele luokittelu. [n = ei-sidokseen osallistuva miehitetty orbitaali, yleensä e-pari, p = ei-sidokseen osallistuva tyhjä orbitaali, yleensä miehittämätön p-orbitaali]
- Luokittele orbitaalit sitoviksi, hajottaviksi tai ei-sitoviksi, perustele. [Tutki vaihetta ja solmukohtia]
- Oletetaan, että molekyylit ovat matalimman energian tilassa, ovatko orbitaalit täysiä vai tyhjiä?

5. Alleenit ovat yhdisteitä, joissa kaksi kaksoissidosta on ketjuttunut.

Huom: • tarkoittaa hiiliatomia

alleeni

- Tutki alleenille kvanttikemiallisesti laskettua 3D-rakennetta. Mikä on kahden metyleenin (CH₂) välinen avaruudellinen riippuvuus? Miten tämä poikkeaa esimerkiksi eteenistä (tehtävä 3)?
- Mikä on paras hybridisaatio kuvaamaan alleenin hiiliatomeja? [Vihje: keskimäinen hiiliatomi on paras sp-hybridisoida]
- Rakenna b)-vastauksen perusteella valenssisidosorbitaalikuvaus alleenille (leimaa π , σ , n, p, piirrä orbitaalien muodot 3D:nä)